

som det ogsaa var naturligt for at faa et rent foreløbigt Holdpunkt, i Lovforslaget at henvise til Sygekasserne for at faa en let haandterlig Adgangsbestemmelse, en, som var taget ud af selve det praktiske, levende Liv. Man valgte altsaa at sige: De, som har Adgang til anerkendte Sygekasser, bør ogsaa have Krav paa at komme ind i de anerkendte Arbejdsløhedskasser. Dette var saa meget mere naturligt af den Grund, som jeg tillod mig at gøre opmærksom paa ved Behandlingen af Lovforslaget om de anerkendte Sygekasser, at oprindelig i alt Fald den Kommission, som udarbejdede Lovforslaget om anerkendte Sygekasser, stod paa den Betragtning, at Sygekasseforsikring var et Led i en almindelig Lønarbejderforsikring, og at enhver, som var Lønarbejder, uden Hensyn til, om han havde mere eller mindre i Indtægt, som Følge deraf maatte sikres en naturlig Adgang til Sygeforsikring. Imidlertid har Forholdene, som jeg forrige Gang pegede paa, i mange Maader forandret sig. Lige saa sikkert som det var det Standpunkt, den daværende Arbejderkommission, Kommissionen af 1885, indtog, at Sygeforsikring, Ulykkesforsikring og da ogsaa, hvad man ikke den Gang kunde gaa ind paa, Arbejdsløhedsforsikring var forskellige Led af en samlet Arbejderforsikring, lige saa sikkert er det, at da Loven om anerkendte Sygekasser blev gennemført af Lovgivningsmagten, var der et andet Synspunkt, som skød sig i Forgrunden, nemlig Hensynet til de ubemidlede uden Hensyn til, om de var Lønarbejdere eller ej. Og det er ogsaa naturligt, thi, som den ærede foregaaende Taler gjorde opmærksom paa, er der her en afgørende principiel Forskel. Syge bliver vi alle, og hvis vi da er ubemidlede, f. Eks. saa ubemidlede, at Staten anerkender, at den ikke bør opkræve nogen Skat hos os —, for at nævne noget —, er det naturligt, at det offentlige, det vil sige de velstillede Borgere i Samfundet, hjælper disse Mennesker til at gennemføre en Sygeforsikring. Udviklingen har ogsaa paa Sygeforsikringens Omraade arbejdet sig bort fra Arbejderkommissionens Synspunkt paa to Maader, dels ved en Stigning af Arbejdslønnen, dels og navnlig ved Fagorganisationernes Vækst, ikke alene i Medlemsantal, men ogsaa i social Styrke. Thi det var det socialpolitiske Ræsonnement i sin Tid, at Arbejderne var slet stillede overfor enhver Begivenhed, der hindrede dem i at udnytte deres Arbejdskraft, hvad enten det var ved Sygdom, Arbejdsløshed

eller hvad som helst, fordi de som fattige Mennesker blandt andet ikke var i Stand til at regulere det samlede Tilbud, idet de stod overfor Arbejdsgiveren som en overmægtig Køber. Men dette er forbi i samme Øjeblik, som man staar overfor fagorganiserede Arbejdere, oven i Købet fagorganiserede Arbejdere, der har den Indflydelse, som de nu en Gang har her i Landet.

Vi er altsaa kommet ud over dette Standpunkt, og saa kommer vi tilbage til det rent naturlige Standpunkt, at Sygeforsikring er en almen Samfundssag, og det ledende Synspunkt maa da være, at der er nogle, der er saa ubemidlede, at det offentlige maa træde til og hjælpe dem, for at denne Sygeforsikring kan gennemføres. Lige saa vel som jeg derfor gerne vil gaa med til, at Omraadet for Adgangen til Sygeforsikring strengt begrænses til de virkelig ubemidlede, lige saa lidt kan jeg paa den anden Side gaa med til at have Indtægtsgrænser af den Art, som findes i § 5 i Loven om anerkendte Arbejdsløhedskasser. Det forekommer mig nærmest at maatte bero paa en Slags Begrebsforvirring, at man overhovedet har indsat dem.

Det moderne Samfund er i økonomisk Henseende saaledes organiseret, at det i hvert Fald fra Forbrugers Side er en fuldkommen ideel Organisation. For at Forbrugeren kan blive tilfredsstillet paa den mest udmærkede og mest vidtstrakte Maade har man sat Sporen i Siden paa den enkeltes Virkelyst og har arrangeret et Kapløb mellem de Driftsherrer, der leder og ordner Produktionen, saa at den, der kommer først til at tilfredsstille en vaagnende og voksende Efterspørgsel, faar en Belønning derfor ved en usædvanlig høj Indtægt. Den stadig frem og tilbage bølgende Efterspørgsel, der bestandig skifter Form og Retning, tilfredsstilles med forholdsvis Lethed i det moderne Samfund, fordi det er af den allerstørste Vigtighed og er afgørende for Driftsherrers private Pung at følge Bevægelsen med Øjnene og være den første til at tilfredsstille denne Efterspørgsel. Men netop fordi Samfundet saaledes fra et Forbrugersynspunkt er saa fortræffeligt organiseret, maa det naturnødvendigt have Brist i den modsatte Retning, altsaa fra et Produktionssynspunkt. Thi det er klart, at disse Driftsherrer, som leder og organiserer Produktionen, er, som Menneskene nu en Gang er, fulde af Fejl, og som Følge deraf bliver der produceret ujævnt. Der